

DEBATT

Si din mening, men fatt deg i korthet. Tidens Krav forbeholder seg retten til å redigere og korte ned leserbrev. Anonyme angrep på identifiserbare eller navngitte personer eller virksomheter, tillates ikke. Innlegg blir ikke returnert eller honorert.

Faks: 71 57 00 02 E-post: redaksjonen@tk.no

Post: Tidens Krav, Storgt. 41. P.b. 8, 6501 Kristiansund

På kanten av budsjettstupet

Helse Møre og Romsdal står på kanten av et budsjettstup: 150 millioner kroner skal spares i 2013. Bare halvparten av dette er det så langt funnet en slags inndekning for. Nye tøffe innsparingskrav venter i 2014 og 2015.

Pengene tar veien til Trøndelag. Helse Midt-Norges håndplukkede styre sørger lojalt for å mette pengesluket ved St. Olavs der man har valgt en driftsmodell som genererer årlige ekstrautgifter i en størrelsesorden 500 millioner kroner.

Krybben er tom. Noen må sultes, andre kan få mat. I et valgår handler dette om kynisk politisk kalkyle: Flest mulig velgere må tilfredsstilles. Arbeiderpartiet vil gjerne vinne Vestlandet, men kan i hvert fall ikke tape sin store velgerskare i Trøndelag.

Helse Møre og Romsdal skal altså kutte tilsvarende over 3 prosent av et budsjett der de aller fleste utgiftsposter ligger fast. Hverdagssparingens grense er nådd. Mulighetene for sengereduksjon er uttømt. Hva så?

Står du på kanten av et stup, er det ikke lurt å ta et stort skritt fremover. Du bør i hvert fall håpe på at ingen står bak deg og dytter. Så langt har ikke vår direktør foreslått radikale strukturelle grep, men trønderne i RHF-styret er utålmodige.

En mulig nedleggelse av Mork-senteret og Aure rehabiliteringssenter diskuteres. Det kan godt gå den veien, men da vil jeg minne på følgende:

Da Forsvaret stengte dørene på Hysnes kystfort i Trøndelag, dukket det opp



Penger: – Helse Midt-Norges håndplukkede styre sørger lojalt for å mette pengesluket ved St. Olavs der man har valgt en driftsmodell som genererer årlige ekstrautgifter i en størrelsesorden 500 millioner kroner, skriver Bernd Müller.

et behov for nye arbeidsplasser i Rissa kommune. Hvem andre enn Helse Midt-Norge fikk ikke da i oppdrag å etablere «Hysnes Helsefort»? Helsefortet kommer kanskje til nytte, og er vel på en måte god distriktspolitikk. Men hvor er den overordnede logikken?

Helse Møre og Romsdal får tildelt penger som om vi bodde i Østfold fylke.

Dessuten synes noen å mene at vårt foretak består av ett eller i beste fall to topp moderne sykehus. En omvisning og en tur over Ørskogfjellet en vinterdag anbefales til realitetsorientering.

Sykehusansatte har ropt ulv før. Men ingen bør tro at trønderanet ikke vil få merkbare konsekvenser. Følgende er min spådom:

Else-May Botten og statistikk

Det finnes tre typer løgn: Vanlig løgn, forbannet løgn og statistikk. Statistikken må være riktig, ellers sammenlignes epler og pærer. I denne fellen går stortingsrepresentant Else-May Botten med innlegget «Innvandring – en trussel?» Statistikken hun bruker for å svare nei på sitt spørsmål i overskriften, skiller ikke mellom arbeidsinnvandring og flyktninginnvandring.

De arbeidsinnvandrerne Botten viser til kommer hovedsakelig fra vestlige land. Svensker, polakker, tyskere dansker osv. har ofte arbeidskontrakt i lommen når de passerer grensen. Selvfølgelig er arbeidsledigheten blant arbeidsinnvandrere lav og på linje med etniske nordmenn.

Slik er det ikke med flyktningeinnvandrerne. Arbeidsledigheten blant dem er høy når de har fått oppholdstillatelse og blitt bosatt, spesielt de som kommer fra land i Afrika og Asia, hovedsakelig fra muslimske land. Jeg anbefaler Else-

May Botten å lese Brochmannutvalgets (Velferd- og migrasjonsutvalget) rapport (mai 2011). Utvalget var særlig bekymret over innvandringen fra Afrika og Asia. Den ikke-vestlige innvandringen er ikke økonomisk bærekraftig for vår velferdsstat. Det skader ikke å sette seg inn i SSBs (Statistisk sentralbyrå) tallmateriale til Brochmannutvalget. Viser til figurene side 89 og 92. Det burde øke interesse og leselyst hos stortingsrepresentanten. Videre burde Frisch-senterets tall: «Trygdeboom blant innvandrere» være av interesse når hun skriver om innvandringens trusselbilde. Arbeidsinnvandringen (som Brochmannutvalget viser er økonomisk bærekraftig) pynter på arbeidsledighetstallene blant innvandrere. Det gjør også andelen trygdede blant flyktningeinnvandringen. De er ikke med i arbeidsledighetsstatistikken. Ikke-vestlige innvandrere har et arbeidsliv som gjennomsnittlig varer ca. 15 år. Deretter

trygd. Kravet til etniske nordmenn har vært 40 års opptjening for full pensjon (Regel før pensjonsreformen. Nå stilles det større krav, fordi norske pensjonister hevdes å ikke være økonomisk bærekraftige).

Videre må vi ta med i beregningene at vi i gjennomsnitt til enhver tid har ca. 10.000 asylsøkere i asylmottak. Noen venter på å få søknaden om opphold behandlet. Andre er innvilgede søkere som venter på bosetting i en kommune. Noen venter på ankebehandling av avslåtte søknader. Atter andre venter på å bli transportert ut av landet. Ingen av disse er i arbeid, men de koster samfunnet mye. 10.000 tilsvarende befolkningen i Mandal eller Egersund.

Utenom oppholder et ukjent antall innvandrere seg ulovlig i landet. I 2008 anslo SSB at mellom 10.000 og 32.000 personer befant seg uten lovlig opphold i Norge. Anslaget fra SSB var ca. 18.000. Overvekten av disse antas å være asyl-

Sparingen vil tvinge frem en utvikling der sentraliseringen til St. Olavs hospital skyter fart. Dette vil merkes. Mest berørt vil være de avdelingene som i dag har faglig differensierte og avanserte arbeidsoppgaver. Et hypotetisk eksempel skal tjene til forklaring, selv om nettopp denne trusselen synes avverget for godt:

Fra St. Olavs har det kommet gjentatte krav om overføring av ansvaret for de tidligst fødte som i dag behandles i Ålesund. Hva så om dette blir gjennomført? Da vil en gruppe pasienter og pårørende som er særlig sårbare, miste et faglig godt tilbud. Økte reiseutgifter belastes foretaket, og kvinneklinikken i Helse Møre og Romsdal vil tape inntekter. Dette vil igjen øke behovet for sparing.

Effekten av en ytterligere sentralisering til St. Olavs kan bli en selvforsterkende negativ spiral og er oppskriften på å få dyktige fagfolk til å slutte. Gode fagmiljøer vil bli forringet, samlet sett. Trønderanet vil i ytterste konsekvens arte seg som en drenering av kompetanse ut av Helse Møre og Romsdal.

Familiebåndene i foretaksfamilien Helse Midt-Norge er ikke så sterke nå om dagen. Men det omstridte finansieringssystemet har nok kommet for å bli. «The Eagles» sa det slik i balladen «Hotel California»: – You can check-out anytime you like, but you can never leave ...

Bernd Müller,

HTV for overlegene, Molde sjukehus

søkere med avslått søknad. Dette tilsvarende befolkningen i Horten eller Mo i Rana. Disse dekker antakelig sine daglige behov ved svart arbeid, kriminalitet eller på andre måter.

Dette, kjære stortingsrepresentant Else-May Botten, må man ta i betraktning når man skal svare på spørsmålet ditt om innvandring er en trussel. Brochmannutvalget har allerede besvart spørsmålet: Arbeidsinnvandring er ingen trussel. Innvandringen fra Afrika og Asia er en trussel for vår velferdsstat.

I Einar Gerhardsens tid het det: «Gjør din plikt, krev din rett». Når enkelte av dagens stortingsrepresentanter ikke vet forskjell på arbeid og trygd, utgjør de den største trusselen for velferdsstatens økonomiske bærekraft.

Steinar Berge,

leder av Møre og Romsdal FpS (Frps seniorer)

«Skatterot i Halsaa»

Svar på debattinnlegg fra Tore T. Halse.

I Tidens Krav 1. mars ble Halsaa kommune utfordret av Tore T. Halse om å gi svar på to konkrete spørsmål: 1) Kriterier for utregning av eiendomsskatten og hvorfor dette ikke er blitt sendt til alle husstandene? og 2) hvorfor kommunen har skrevet ut eiendomsskatt på 4 promille på boliger og fritidseiendommer, selv om det er det første året at eiendomsskatt skrives ut på disse objektene?

Med dette vil jeg forsøke å gi konkrete svar på spørsmålene, men ønsker i tillegg å bruke anledningen til å gi ytterligere informasjon om mulig videre saksgang for dem som skulle oppleve feil i skattegrunnlaget.

Som svar på første spørsmålet viser jeg til takseringsprinsipp, rammer og

retningslinjer i forbindelse med innføring av eiendomsskatt for alle eiendommer i Halsaa kommune som ble lagt ut på kommunens hjemmeside den 28. februar sammen med eiendomsskattelistene. Her finner man en beskrivelse av kriteriene for utregning av eiendomsskatten. Offentliggjøring av skattelistene og takseringsprinsipp er også kunngjort i annonser i den lokale pressen. Det er vanlig praksis å gjøre dokumenter tilgjengelig for publikum via kommunens hjemmeside og derfor har vi ikke sett det som nødvendig å sende dem i brevform til alle husstandene i tillegg. Det er for øvrig også mulig å få et eksemplar av dokumentet ved henvendelse til kommunens servicekontor.

Videre er det riktig som Halse påpeker at man ved innføring av eiendomsskatt ikke kan ha en høyere skattesats enn 2

promille. Eiendomsskatt ble allerede innført i Halsaa kommune i 2008 (på verker og bruk). Eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer i Halsaa kommune er derfor en utvidelse av allerede innført eiendomsskatt og dette åpner opp for en høyere skattesats enn 2 promille.

Jeg har forståelse for at mange sambygdinger er frustrerte over at det er innført eiendomsskatt, spesielt hvis man mener at skatteseddelen ikke viser riktig grunnlag for takst og skatt. I november 2012 sendte vi ut informasjon om faktaopplysninger til alle husstander i kommunen. På denne måten har vi forsøkt å gi alle mulighet til å gi en tilbakemelding om eventuelle feil. Beklageligvis kan det fortsatt være feil i skattegrunnlaget som enten ikke ble oppdaget i tide eller som ikke er rettet opp ennå, selv om man kanskje har sagt

ifra. I denne forbindelse er det viktig å nevne at alle har klageadgang og at klagen skal fremmes skriftlig ovenfor eiendomsskattekontoret innen 1. april 2013. Innkomne klager vil bli behandlet i sakkyndig nemd og eventuell klagenemd. Vi vil selvfølgelig også være tilgjengelig for eventuelle spørsmål om eiendomsskatten.

Jeg håper med dette å ha gitt svar på de spørsmålene som Halse stiller til Halsaa kommune. Det er lett å være enig om at eiendomsskatt er et upopulært virkemiddel, men den setter oss bedre i stand til å kunne gi gode kommunale tjenester til de som trenger det, nå og i fremtiden.

Peter Ardon,

rådmann, Halsaa kommune